

Republika Hrvatska
Visoki kazneni sud Republike Hrvatske
Zagreb, Trg Nikole Šubića Zrinskog 5

Poslovni broj: I Kž-Us-39/2021-13

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Snježane Hrupek - Šabijan, predsjednice vijeća, te Željka Horvatovića i Marije Balenović, članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Marine Kapikul, zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog F. V. i drugih, zbog kaznenog djela iz članka 306. stavka 1. i 2. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj: 125/11., 144/12., 56/15., 61/15., 101/17., 118/18. i 126/19., dalje: KZ/11.) i drugih, odlučujući o žalbama Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (dalje:USKOK), optuženog F. V. i optuženog B. C., podnesenim protiv presude Županijskog suda u Osijeku broj: K-Us-3/2019 od 4. veljače 2021., u sjednici vijeća održanoj 28. rujna 2021. u prisutnosti branitelja optuženog F. V. odvjetnika M. P. i branitelja optuženog B. C. odvjetnika K. V.

p r e s u d i o j e

Odbijaju se kao neosnovane žalbe USKOK-a, optuženog F. V. i optuženog B. C. te se potvrđuje prvostupanja presuda.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom od 4. veljače 2021. broj K-Us-3/2021. Županijski sud u Osijeku proglasio je krivim optuženog F. V. zbog počinjenja kaznenog djela sprječavanja dokazivanja iz članka 306. stavka 2. KZ/11., a optuženog B. C. zbog kaznenog djela pomaganja u sprječavanju dokazivanja iz članka 306. stavka 2. u vezi članka 38. KZ/11., činjenično i pravno opisanih kao u izreci prvostupanja presude, te je optuženog F. V. na temelju članka 306. stavak 2. KZ/11. osudio na kaznu zatvora u trajanju od tri godine i šest mjeseci, a optuženog B. C. na temelju članka 306. stavak 2. u vezi sa člankom 38. KZ/11. na kaznu zatvora u trajanju od dvije godine.

2. Na temelju članka 54. KZ/11., u izrečene kazne zatvora optuženom F. V. je uračunato vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 20. rujna 2018. do 18. ožujka 2019., a optuženom B. C. od 26. rujna 2018. do 18. ožujka 2019.

3. Na temelju članka 79. stavka 2. KZ/11., od optuženih F. V. i B. C. je oduzeta informatička oprema (prijenosna računala, mobiteli itd.), koja je specificirana po markama i serijskim brojevima predmeta u izreci prvostupanjske presude.

4. Na temelju članka 148. stavka 1. u vezi članka 145. stavka 2. točke 1., 6. i 7. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19., dalje: ZKP/08.), optuženi F. V. je obavezan platiti troškove kaznenog postupka u ukupnom iznosu od 19.948,60 kuna i paušalni trošak u iznosu od 3.000,00 kuna, dok je optuženi B. C. obavezan platiti paušalni trošak u iznosu od 3.000,00 kuna.

5. Protiv te presude žalbu je podnio USKOK zbog odluke o kaznama i odluke o troškovima kaznenog postupka te je predložio da se pobijana presuda u odnosu na kazne koje su optuženicama izrečene preinači na način da im se izreknu kazne zatvora u duljem trajanju i da se obvežu na snošenje paušalnih troškova kaznenog postupka u većim iznosima.

6. Žalbe su pravodobno podnijeli optuženi F. V., osobno i po branitelju M. P., odvjetniku u Z., i optuženi B. C. po branitelju K. V., odvjetniku u Z..

7. U žalbi koju je osobno podnio optuženi F. V. nije naveo niti jednu određenu žalbenu osnovu već prvostupanjsku presudu pobija kao „nezakonitu i pristranu“, a iz sadržaja žalbe proizlazi da se žali zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka u okviru koje ističe da prvostupanjski sud nije bio nepristran i da mu je tako povrijeđeno pravo na pravično suđenje, te se žali zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. U žalbi nije predložio kakvu bi odluku povodom žalbe drugostupanjski sud trebao donijeti.

8. U žalbi koju je podnio po branitelju odvjetniku M. P., optuženi F. V. prvostupanjsku presudu pobija zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni. Predložio je da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, odnosno da se preinači na način da Visoki kazneni sud Republike Hrvatske optužene F. V. i B. C. oslobodi od optužbe.

9. Optuženi B. C., u žalbi koju je podnio po branitelju K. V., prvostupanjsku presudu pobija zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni. Predložio je da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje odnosno da se preinači na način ga se oslobodi od optužbe.

10. Odgovor na žalbu USKOK-a podnio je optuženi B. C. po branitelju K. V., predloživši da se ta žalba odbije kao neosnovana, dok je USKOK podnio odgovore na žalbe optuženika, predloživši da se te žalbe odbiju kao neosnovane.

11. Kako je nakon zakazivanja sjednice uočeno da je prvostupanjski sud optuženicima propustio dostaviti odgovor USKOK-a na njihove žalbe, taj propust je otklonjen tako što je prije nego je sjednica vijeća održana, 24. rujna 2021. braniteljima optuženika dostavljen odgovor USKOK-a na njihove žalbe, na što isti, kako su to na sjednici vijeća 28. rujna 2021. izričito iskazali, nisu imali primjedbi, a na sjednici su se i očitovali na odgovor USKOK-a na njihove žalbe, navodeći da je neutemeljen.

12. U skladu s člankom 474. stavkom 1. ZKP/08., spis je bio dostavljen Državnom odvjetniku Republike Hrvatske.

13. Na temelju članka 475. stavka 2. ZKP/08. na sjednicu vijeća su pozvani USKOK, optuženi F. V. i njegov branitelj odvjetnik M. P., te optuženi B. C. i njegov branitelj odvjetnik K. V.. Sjednici su bili prisutni branitelji optuženika odvjetnici M. P. i K. V., a na temelju članka 475. stavka 4. ZKP/08., sjednica vijeća je održana u odsutnosti USKOK-a i optuženih F. V. i B. C. koji su o sjednici uredno izvješteni, time da uredna izvještenost podrazumijeva i da optuženik koji je uredno obaviješten o prispijeću pošiljke odnosno poziva, kao što je bio obaviješten optuženi F. V., tu pošiljku, unatoč tome, ne podigne.

14. Žalbe nisu osnovane.

U odnosu na žalbe optuženika, osim na žalbe zbog odluke o kazni

15. Optuženi F. V., u žalbi koju je podnio po branitelju, ističe da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 2. ZKP/08. jer je kao član prvostupanjskog vijeća u ovom predmetu sudjelovao sudac D. K., a kako se dio inkriminacije odnosi na predmet koji se vodio na Županijskom sudu u Osijeku protiv Z. M. i drugih pod poslovnim brojem K-US-10/16, u kojem je donesena nepravomoćna presuda, u kojem predmetu je sudac D. K. bio predsjednik vijeća, smatra da je u skladu s odredbom članka 32. stavka 1. ZKP/08., sudac D. K. u ovom predmetu trebao biti izuzet.

15.1. Iz istih prethodno navedenih razloga i optuženi B. C. u žalbi ističe da sudac D. K. nije smio biti član prvostupanjskog sudačkog vijeća, međutim, ovaj žalitelj smatra da to što je sudac D. K. bio predsjednik vijeća u drugom kaznenom predmetu koji se vodio na Županijskom sudu u Osijeku pod poslovnim brojem K-Us-10/16 protiv I. optuženog M. P., II. optuženog Z. M. i drugih, ukazuje da se ne radi o nepristranom sudu i poštenom postupku, što u žalbi koju je osobno podnio ističe i optuženi F. V.. Osim toga, optuženi B. C. navodi i da su u ovom predmetu, u prethodnom postupku, kao suci istrage postupali suci M. R. i M. J., koji su bili članovi vijeća u kaznenom predmetu broj K-Us-10/16, a što također upućuje da se nije radilo o nepristranom sudu.

15.2. U odnosu na izuzeće suca D. K. branitelj optuženog F. V. odvjetnik M. P. u žalbi nije naveo niti jedan zakonski razlog propisan u članku 32. stavka 1. ZKP/08. zbog kojega bi taj sudac trebao biti isključen od obavljanja sudačke dužnosti u ovom predmetu, a niti je ovaj drugostupanjski sud utvrdio da postoji bilo koji razlog iz navedene zakonske odredbe zbog kojeg se sudac D. K. trebao izuzeti. Naime, sudac

D. K. nije oštećen kaznenim djelom, niti mu je netko od okrivljenika, njihovih branitelja ili tužitelja bračni drug ili srodnik, niti je s istim osobama u nekom drugom odnosu (skrbnik, šticećenik, posvojitelj itd.), a isto tako sudac K. u prethodnom postupku nije provodio ročište ili dokazne radnje, nije odlučivao o potvrđivanju optužnice, niti je sudjelovao u postupku kao tužitelj, branitelj, zakonski zastupnik, savjetnik žrtve ili opunomoćenik oštećenika, odnosno tužitelja, niti je ispitan ili je trebao biti ispitan kao svjedok, što su sve zakonski razlozi propisani u članku 32. stavka 1. točke 1. do 4. ZKP/08. zbog kojih sudac treba biti isključen od obavljanja sudačke dužnosti. Prema tome, činjenica da je kao predsjednik vijeća sudac D. K. sudjelovao u radu u drugom kaznenom predmetu koji se vodio na Županijskom sudu u Osijeku pod poslovnim brojem K-US-10/16, u kojem je bio optužen i Z. M., nije razlog zbog kojega je sudac K. morao biti isključen od obavljanja sudačke dužnosti u ovom predmetu. Stoga je neosnovan žalbeni prigovor optuženog F. V. da je počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 2. ZKP/08., budući da je u prvostupanjskom postupku sudjelovao sudac koji se morao izuzeti.

15.3. U odnosu na nepristranost suda i prava na pošteno suđenje koja su optuženici F. V. i B. C. naveli u žalbi da su im bila povrijeđena zbog toga što je član sudskog vijeća bio sudac D. K., činjenica da je sudac K. bio predsjednik sudskog vijeća u drugom kaznenom predmetu koji se na Županijskom sudu u Osijeku vodio protiv Z. M. pod poslovnim brojem K-Us-16/10, sama po sebi ne upućuje na sumnju da je sudac K. u ovom predmetu bio neobjektivan odnosno pristran, niti su optuženici, osim paušalnih tvrdnji, iznijeli neke određene razloge koji bi na to upućivali. Naime, standardi subjektivnog i objektivnog testa nepristranosti suda, koje, kad je riječ o zahtjevu za nepristranošću suda primjenjuje Europski sud za ljudska prava, ne daju povoda za sumnju da je sudac K. u ovom kaznenom predmetu imao neke osobne razloge, uvjerenja ili predrasude. Isto tako, okolnost da je sudac K. kao predsjednik vijeća vodio postupak u drugom kaznenom predmetu, po ocjeni ovog drugostupanjskog suda nije dovela u pitanje njegovu objektivnost i nepristranost jer se radi o kaznenom postupku protiv osoba koje u ovom postupku nisu optužene i za sasvim druga kaznena djela, pa su u tom djelu žalbe optuženika neosnovane.

15.4. U odnosu na suce M. R. i M. J. koji su kao suci istrage sudjelovali u radu u ovom predmetu te su odlučivali o određivanju istražnog zatvora protiv optuženog B. C. i donosili odluke povodom žalbe na odluke o određivanju istražnog zatvora, radnje koje su ovi suci istrage poduzeli u prethodnom postupku nisu bitne za ocjenu prava na nepristrani sud i pošteno suđenje budući da se ova pravna pitanja koja su sadržana u članku 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija), mogu problematizirati samo u odnosu na postupak koji se nakon što je optužnica podignuta, vodi pred sudom.

15.5. Što se tiče ostalih žalbenih tvrdnji optuženih F. V. i B. C. da u ovom postupku nisu imali pošteno suđenje i da su mu bila kršena njihova konvencijska prava i prava koja mu jamči Ustav Republike Hrvatske, osim nepristranosti suda o kojem je prethodno bilo riječi, žalitelji su naveli i neke druge povrede odnosno okolnosti koje će biti iznesene u nastavku.

15.6. Tako optuženi F. V. u žalbi ističe da u postupku nije imao jednaka procesna prava kao i državni odvjetnik, budući da mu je bilo uskraćeno dokazivanje jer

prvostupanjski sud nije izveo niti jedan dokaz obrane koji bi bio relevantan da ga se oslobodi.

15.7. Prethodno iznesena tvrdnja žalitelja u pogledu procesne nejednakosti odnosno „prava na jednakost oružja“, nije točna. Naime, prvostupanjski sud je, kako to nesporno proizlazi iz sadržaja raspravnog zapisnika od 20. siječnja 2021., djelomično usvojio dokazne prijedloge optuženog F. V. te je na raspravi od 1. veljače 2021. kao svjedoke ispitao M. V. - njegovu suprugu, i B. V. – njegovu majku, dok je druge dokazne prijedloge optuženika, na temelju članka 421. stavka 1. točke 2. i 3. ZKP/08., odbio kao nevažne i neprikladne. Kraj takvog stanja stvari, i po stavu ovog drugostupanjskog suda, proizlazi da optuženi F. V. u odnosu na državnog odvjetnika kao protivne stranke, kada se prvostupanjski postupak sagleda u cjelini, nije imao bitno nepovoljniji položaj. U tom kontekstu valja reći da prema odredbi članka 418. stavka 1. ZKP/08., dokazivanje obuhvaća sve činjenice koje sud i stranke smatraju da su važne za pravilno presuđenje. To znači da sud nije obvezan prihvatiti i provesti sve dokaze koje stranke predlože, pa je pitanje izvođenja predloženih dokaza u svakom pojedinom slučaju podložno ocjeni suda. Stoga nije utemeljena žalbena tvrdnja optuženog F. V. da mu je bilo povrijeđeno „pravo na jednakost oružja“, što je jedan od zahtijeva prava na pošteno suđenje koji je propisan u članku 6. Konvencije.

15.8. U odnosu na prigovore vezane uz povrede Konvencije o pravu na pošteno suđenje optuženi B. C. te povrede prije svega nalazi u tome što je USKOK protiv njega vodio istragu zbog sumnje da je počinio kazneno djelo poticanja na sprječavanje dokazivanja, a u optužnici mu je stavljeno na teret kazneno djelo pomaganja u sprječavanju dokazivanja. Ovakvo postupanje, po mišljenju ovog drugostupanjskog suda, ne predstavlja povredu prava na pošteno suđenje jer je državni odvjetnik u okviru istog kaznenog djela sprječavanja dokazivanja, optuženikovu djelatnost okvalificirao samo kao drugi oblik sudioništva (pomaganje) u tom djelu, na što je bio ovlašten. Isto tako, nije u pravu ovaj optuženik ni kad tvrdi da mu je bilo povrijeđeno pravo na pošteno suđenje zbog toga što optužno vijeće prilikom ispitivanja optužnice nije odlučilo o njegovom prijedlogu za izdvajanje nezakonitih dokaza te ga je na taj način onemogućilo u pravu na izjavljivanje žalbe. Naime, o prijedlogu optuženika za izdvajanje nezakonitih dokaza prvostupanjski sud je donio odluku na raspravi od 13. srpnja 2020., pri čemu je, u skladu s odredbom članka 431. stavku 3. ZKP/08. odlučeno da se odmah nastavi s raspravom. Budući da optuženik protiv prvostupanjske presude može podnijeti žalbu i zbog toga jer se presuda temelji na nezakonitom dokazu, proizlazi da nije bio onemogućen u pravu da izjavi žalbu na odluku suda o izdvajanju nezakonitih dokaza. Također, nije u pravu optuženi B. C. ni kada u žalbi tvrdi da inkriminirano kazneno djelo koje mu se stavlja na teret nije u nadležnosti USKOK-a. To iz razloga jer je USKOK, prema odredbi članka 21. stavka 2. točke 4. Zakona o USKOK-u, nadležan suditi za kaznena djela iz članka 306. stavak 1. i 2. KZ/11., ako su ova djela počinjena u vezi s počinjenjem kaznenih djela koja su taksativno navedena u stavku 2. točki 1. članku 22. Zakona o USKOK-u ("Narodne novine" broj: 76/09., 116/10., 145/10., 57/11., 136/12., 148/13 i 70/17.), među kojim djelima se nalazi i kazneno djelo iz članka 291. stavci 1. i 2. KZ/11. u odnosu na koje djelo se protiv Z. M. na Županijskom sudu u Osijeku pod poslovnim brojem K-Us-10/16 vodio kazneni postupak. Budući da se optuženici terete da su kaznena djela iz članka 306. stavka 2. KZ/11. počinili upravo u svezi počinjenja kaznenog djela iz članka 291. stavka 1. i 2. KZ/11., nedvojbeno je USKOK bio nadležan podići optužnicu za inkriminirano kazneno djelo.

16. U odnosu na druge bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 2. ZKP/08. optuženi F. V. u žalbi ističe i da se pobijana presuda temelji na nezakonitim dokazima. Ovu povredu, koju žalitelj u žalbi vrlo opširno elaborira, u suštini se svodi na tvrdnju da, nakon što su od njega oduzeti informatički uređaji i oprema, koji predmeti su kasnije bili vještačeni, nisu rađene tzv. „zrcalne kopije“ tih uređaja i opreme kako bi se na forenzički siguran način osigurali podaci koje su bili sadržani u tim uređajima. Zbog toga je, kako to žalitelj navodi, bilo moguće da su podaci sadržani u informatičkim uređajima i opremi, nakon njihova oduzimanja, naknadno mijenjani. Drugim riječima, implicira se da pronađeni sadržaji nisu sačinjeni od strane optuženika nego neke druge, neimenovane osobe.

16.1. Ističući ovaj prigovor žalitelj zapravo ne navodi da su u konkretnom slučaju ostvarene zakonske pretpostavke iz članka 10. stavka 1. točke 3. ZKP-a za izdvajanje nezakonitih dokaza budući da nije naveo da bi radnje oduzimanja i pretraga informatičke opreme – računala i s njim povezanim uređajima i mobitelima koji su mu oduzeti, bile poduzete povredom odredaba kaznenog postupka koji se odnose na oduzimanje ili pretragu pokretne stvari, niti je naveo da bi u odredbama ZKP-a bilo izričito predviđeno da se tako pribavljeni dokazi ne mogu upotrijebiti kao dokaz u postupku. Dakle, ovdje nije riječ o nezakonitim dokazima već, upirući na autentičnost sadržaja koji su utvrđeni pretragom informatičkih uređaja i opreme koji su mu oduzeti te izražavajući sumnju u njihovu vjerodostojnost, žalitelj zapravo dovodi u sumnju pravilnost i pouzdanost utvrđenja odlučih činjenica od strane prvostupanjskog suda. Stoga se ne radi o bitnoj povredi odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 2. ZKP/08. koju povredu žalitelj ističe u žalbi, već o žalbi zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, pa će izneseni žalbeni razlozi biti ispitani u okviru ove žalbene osnove, u nastavku.

17. Nadalje, nije u pravu optuženi B. C. kad u žalbi ističe da u pobijanoj presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, a oni koji su navedeni da su potpuno nejasni i u znatnoj mjeri proturječni, te da o odlučnim činjenicama postoji znatna proturječnost između onog što se navodi u razlozima o sadržaju iskaza danih u postupku, pa je time počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08.

17.1. Suprotno prethodno iznesenim tvrdnjama prvostupanjski sud je, nakon savjesne i vrlo temeljite ocjene svakog dokaza posebno i u njihovoj međusobnoj vezi, naveo jasne i određene razloge u pogledu utvrđenja odlučnih činjenica, a zaključci suda o postojanju inkriminiranih kaznenih djela i krivnje optuženika su argumentirani i logični te ne sadrže nikakve proturječnosti, pa je žalba optuženog B. C. zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08., neosnovana.

18. Također, bitnu povredu odredaba kaznenog postupka optuženi B. C. nalazi i u tome što je prvostupanjski sud, iznoseći razloge kojima se rukovodio prilikom donošenja pobijane presude, naveo i da je detaljno analizirao obranu optuženog F. V. te je reproducirao obranu ovog optuženika koju je dao u USKOK-u dana 21. rujna 2018., iako iz raspravnog zapisnika od 20. siječnja 2021. proizlazi da tu obranu sud nije reproducirao.

18.1. Naprijed iznesena tvrdnja optuženog B. C. nije točna. Naime, iz sadržaja raspravnog zapisnika od 20. siječnja 2021. jasno proizlazi da je na prijedlog zamjenika ravnatelja USKOK-a prvostupanjski sud reproducirao snimku obrane koju je optuženi F. V. iznio prilikom ispitivanja u USKOK-u dana 21. rujna 2018., i to u dijelu u kojem je optuženik odgovorio na pitanje zamjenika ravnatelja USKOK-a te naveo da mu je za kriminalističko istraživanje koje se provodilo dojavio B. C.. Kako je u odnosu na ovu okolnost na raspravi optuženi F. V. drukčije iskazivao, sud ga je pozvao da se izjasni zbog čega je odstupio od onog što je s tim u vezi naveo u svojoj ranijoj obrani od 21. rujna 2018. Prema tome, prvostupanjski sud je na temelju članka 435. stavka 1. ZKP/08., nakon što je optuženi F. V. u svojoj obrani na raspravi u odnosu na jednu bitnu okolnost odstupio od svog prijašnjeg iskaza, pravilno postupio kad je reproducirao ono što je s tim u vezi naveo u svom ranijem iskazu te ga zatražio da pojasni zašto sada iskazuje drukčije. Uostalom, upravo odgovor koji je optuženi F. V. dao nakon izvršene reprodukcije snimke njegovog ranijeg iskaza, nedvojbeno potvrđuje da je reproduciran taj dio njegove obrane od 21. rujna 2018.

19. Nije točna tvrdnja optuženog B. C. da se pobijana presuda, suprotno članku 450. stavku 1. ZKP/08., temelji na činjenicama i dokazima koji nisu izneseni na raspravi budući da prvostupanjski sud nije izveo dokaze vezane uz njegovu navodnu komunikaciju s optuženim F. V. koja se navodi na stranicama 41. i 42. spisa, a iz kojih sud izvodi zaključak o postojanju nespornih dokaza glede njegove uloge u počinjenju inkriminiranog kaznenog djela. Naime, na raspravnom zapisniku od 13. srpnja 2020., na kojem ročištu je prvostupanjski sud izveo materijalne dokaze, u točkama 32. i 48. je konstatirano da je pročitani Zapisnik o pretrazi pokretne stvari i bankovnog sefa Službe za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta Osijek broj: 511-01-81-K-5/18 od 13. prosinca 2018. i DVD mediji s natpisom „F. V. 3. S. S.-N....“ (listovi 2330 do 2339 i 2425), zapisnik Službe za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta Osijek broj: 511-... od 6. listopada 2018. te interni hard disk WD1TBWD10EZEX64MB Sata na kojem je pohranjen sadržaj računala Acer koji je oduzet od optuženog F. V.. Također, kako se to navodi u točkama 14. do 25. zapisnika, pročitani je zapisnik o pretrazi pokretne stvari kod optuženog B. C. U. za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta Osijek broj: 511-... od 4. listopada 2018. (list 624-631) kao i DVD mediji mobitela Iphone 8, Gmail i mail, iz kojih dokaza, kako je to naveo prvostupanjski sud, nedvojbeno proizlazi da je optuženi B. C. dostavljao telefonske brojeve A. P. i drugih osoba koje se navode u činjeničnom opisu optuženom F. V..

19.1. U kontekstu onog što je prethodno navedeno nije točna tvrdnja optuženog B. C. da nije izveden niti jedan dokaz iz kojega bi proizlazilo da se radilo o telefonskim brojevima A. P. i drugih osoba jer se u spisu nalazi izvješće Službe za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta Osijek broj: 511-... od 3. veljače 2019. (list 2250 – 2252), u kojem su navedeni korisnici brojeva, među kojima i brojevi A. P. i M. D., koje je optuženi B. C. dostavljao optuženom F. V., a koji dokaz je na raspravi pročitani.

20. Zbog prethodno iznesenih razloga nisu u pravu optuženi F. V. i B. C. kad u žalbama ističu da je prvostupanjski sud počinio bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. 2. i 3. ZKP/08.

21. Također, nisu u pravu optuženi F. V. i B. C. kad u žalbi ističu da je prvostupanjski sud povrijedio kazneni zakon u pitanju jesu li radnje za koje ih je prvostupanjski sud proglasio krivim, kaznena djela.

21.1. Naime, činjenični opis djela kao i radnje za koje se optuženici terete da su poduzeli u postupku predaje I. T. po europskom uhidbenom nalogu izdanom od strane Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu pred nadležnim sudom u V. B., i kaznenim postupkom koji se pred Županijskim sudom u Osijeku vodio protiv Z. M. i drugih, te radnje u odnosu na optuženog F. V. sadrže sva bitna zakonska obilježja kaznenog djela sprječavanja dokazivanja iz članka 306. stavka 2. KZ/11., a u odnosu na optuženog B. C. kaznenog djela iz članka 306. stavka 2. u vezi članka 38. KZ/11.

21.2. Kazneno djelo sprječavanja dokazivanja iz članka 306. stavka 2. KZ/11. dovršeno je samim krivotvorenjem dokaza, neovisno o tome je li namjeravani cilj – sprječavanje dokazivanja u postupku pred sudom, i ostvaren, pa stoga nije bitno što ne postoje podaci da je I. T. u postupku izručenja doista sprječavao dokazivanje pred sudom u V. B., na što u žalbi upire optuženi F. V.. U konkretnom slučaju valja reći da u postupku izručenja temeljem izdanog europskog uhidbenog naloga, ako se utvrdi da su okrivljeniku kršena njegova ustavna i konvencijska prava na pravično suđenje i da se radi o politički motiviranom kaznenom postupku, sud može odbiti izručenje, a upravo sadržaj sačinjene lažne korespondencije od strane optuženog F. V. koju je posjedovao I. T., upućuje na to. U odnosu na činjenicu da je dokazni postupak u kaznenom postupku protiv Z. M. pred Županijskim sudom u Osijeku bio zaključen, što u žalbama ističu oba optuženika, prvostupanjski sud je s tim u vezi ispravno utvrdio da se lažna korespondencija odnosno krivotvoreni dokazi mogli koristiti i u postupku po žalbi pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, (pri čemu treba naglasiti da postupak, dakle, nije bio pravomoćno okončan) jer su ti krivotvoreni dokazi i bili sačinjeni kako bi se prikazalo da bivši Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske vrši utjecaj na suce Vrhovnog suda Republike Hrvatske u kaznenom predmetu protiv Z. M., što bi u slučaju da se radilo o vjerodostojnim podacima nedvojbeno predstavljalo tešku povredu prava na pravično suđenje zajamčeno Ustavom i Konvencijom, na koju, kao apsolutno bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 2. ZKP/08., drugostupanjski sud pazi i po službenoj dužnosti.

21.3. Nadalje, za ocjenu postojanja kaznenog djela iz članka 306. stavka 2. KZ/11. nije bitno što lažna korespondencija koju je sačinio optuženi F. V. u postupku pred sudom ne može biti valjan dokaz, kako to u žalbi ističe optuženi B. C.. Isto tako, nije bitno niti što je u činjeničnom opisu navedeno da je optuženi B. C. u telefonskom kontaktu s optuženim F. V. 22. rujna 2018., V. rekao neka izbriše sve brojeve i poruke, jer po mišljenju optuženog B. C. taj sadržaj ne predstavlja radnju izvršenja kaznenog djela za koje ga je prvostupanjski sud proglasio krivim. Naime, činjenični opis djela, osim što mora sadržavati opis radnje izvršenja kaznenog djela, također treba sadržavati i one okolnosti i radnje koje nisu dio samog zakonskog bića djela, ali su bitne za utvrđenje međusobnog odnosa i povezanosti počinitelja djela i sudionika u počinjenju djela, a koja povezanost između optuženika evidentno proizlazi iz sadržaja njihove telefonske komunikacije od 22. rujna 2018.

22. Nisu u pravu optuženi F. V. i B. C. kad u žalbama ističu da je prvostupanjski sud pogrešno utvrdio činjenično stanje.

22.1. Optuženi F. V., kako je to i navedeno u točki 16., pogrešno utvrđeno činjenično stanje vidi u tome što u konkretnom slučaju, nakon što su mu oduzeti informatički uređaji – prijenosna računala, mobiteli i druga informatička oprema, nisu napravljene „zrcalne kopije“ kako bi se time osigurali podaci na tim uređajima, pa je, kako smatra, postojala mogućnost da netko naknadno mijenja podatke u tim uređajima.

22.2. Prethodno paušalno iznesena tvrdnja odnosno sumnja optuženog F. V. glede vjerodostojnosti sadržaja koji je utvrđen pretragom prijenosnih računala, mobitela i druge informatičke opreme koja je od njega oduzeta, nije točna jer je u zapisnicima o pretrazi tih uređaja, kako je to prvostupanjski sud pravilno utvrdio, izričito navedeno da su izrađene forenzičke bit-po-bit kopije (akvizicije) i da su te forenzičke kopije odnosno akvizicije pretražene opreme identične sa sadržajem na svakom od pojedinih pretraženih uređaja, što je u svom iskazu na raspravi od 5. listopada 2020. potvrdila i vještakinja za informatiku i telekomunikacije mr. sc. R. B.. Uostalom, kako nije sporno da su optuženi F. V. i njegov branitelj od strane PNUŠKOK-a bili obaviješteni o pretragama informatičke opreme te je konstatirano da ne želi prisustvovati tim radnjama, njegova sumnja glede vjerodostojnost sadržaja pretražene informatičke opreme se ukazuje kao posve neutemeljena.

22.3. Nije u pravu optuženi F. V. kad u žalbi ističe, a s obzirom na to da nije utvrđeno tko je i kakve dokumente dostavljao I. T., da nema valjanih dokaza da se za inkriminirana kaznena djela terete on i optuženi B. C.. Međutim, iako nije utvrđen identitet osobe koja je I. T. dostavljala lažnu korespondenciju, s obzirom da nije sporno da je I. T. tu dokumentaciju dostavio svojim odvjetnicima J. S. i Č. P., koji su je prosljedili Glavnom državnom odvjetniku, a isto tako nije sporno da je ta dokumentacija sadržavala veći broj kontakata i poruka koje su navodno izmijenili predsjednik Vlade RH A. P. i tadašnja potpredsjednica Vlade RH M. D., a potpuno identičan sadržaj tih poruka je pronađen pretragom prijenosnog računala koji je oduzet od optuženog F. V., prvostupanjski sud je ispravno utvrdio da je tu lažnu korespondenciju izradio optuženi F. V.. Također je i ostala dokumentacija koju je I. T. dostavljao svojim odvjetnicima a tiče se navodnih poruka između M. D. i I. C., M. D. i D. K., odgovornih osoba u TD A. i navodnih poruka I. A. M. B. te navodnih poruka A. P. A. R., izvanrednom povjereniku Vlade RH u TD A., pronađena pretragom diska „Intel“ i prijenosnog računala „Acer Aspire“ koji je oduzet od optuženog F. V.. Nadalje, pretragom računala i DVD medija koji je oduzet od optuženog F. V. pronađeno je više zabilješki koje su sadržane u dokumentaciji koju je I. T. putem svojih odvjetnika dostavio Glavnom državnom odvjetniku RH, a čiji je sadržaj sud citirao u obrazloženju pobijane presude, kao i telefonskih brojeva raznih političkih dužnosnika čiji su brojevi pronađeni pretragom mobilnih uređaja koje je koristio optuženi F. V..

22.4. Prema tome, i po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, pravilno je prvostupanjski sud na temelju iskaza svjedoka B. H., Z. M. A. M., D. M., T. K. te I. T., te materijalnih dokaza pronađenih pretragom informatičkih uređaja i opreme koja je oduzeta od optuženih F. V. i B. C., kao i iskaza vještakinje za informatiku i telekomunikacije mr.sc. R. B. koja je analizirala sadržaje pronađene u tim uređajima i opremi, utvrdio da su svi oni sadržaji odnosno lažna korespondencija koja je pronađena pretragom te informatičke opreme, iskreirani i nastali na tim uređajima kao i da je tu lažnu korespondenciju izradio optuženi F. V.. U odnosu na iskaz vještakinje za informatiku i telekomunikacije valja reći da prvostupanjski sud nije imao

razloga dovesti u pitanje njezinu objektivnost i pouzdanost jer je vještačenje provela vrlo stručno, nepristrano i u skladu s pravilima struke.

22.5. Tvrdnja optuženog F. V. koji u žalbi koju je osobno podnio navodi da je vještačenje po vještakinji mr.sc. R. B. neadekvatno jer su vještačene datoteke koje ne pripadaju niti njemu niti optuženom B. C., za ovaj drugostupanjski sud nije prihvatljiva jer za takvu tvrdnju žalitelj nema nikakva uporišta.

23. Optuženi B. C. pogrešno utvrđeno činjenično stanje nalazi u tome što je prvostupanjski sud glede njegove kaznenopravne odgovornosti izveo pogrešan zaključak jer je optuženi F. V. u svojoj obrani iskazao da mu on nije dao telefonske brojeve A. P., M. D., M. B., kao niti SOE, a svjedoci koje je sud u postupku ispitao (B. H., I. R., A. M., D. M. i T. K.), kao i vještakinja za informatiku i telekomunikacije, nisu potvrdili da bi počinio inkriminirano kazneno djelo.

23.1. Naprijed navedena tvrdnja optuženog B. C. je načelno točna, međutim, žalitelj pri tome zanemaruje da se njegova kriminalna djelatnost koju je kao pomagač poduzeo u počinjenju inkriminiranog kaznenog djela, sastojala u tome što je optuženom F. V. dostavio telefonske brojeve A. P., M. D. i D. S., koje je isti koristio pri izradi lažne korespondencije. Dakle, s obzirom da se radilo o internoj komunikaciji između optuženika, naprijed navedeni svjedoci o tim radnjama i nisu mogli imati nikakvih saznanja. Što se tiče tvrdnje optuženog F. V. koji je porekao da bi mu optuženi B. C. dostavio telefonske brojeve navedenih osoba, pravilno prvostupanjski sud njegovu obranu nije cijenio kao vjerodostojnu jer iz materijalnih dokaza odnosno pretraga mobilnih telefona koja su koristili oba optuženika, koje dokaze je sud u presudi vrlo detaljno analizirao i doveo u međusobnu vezu (stranica 41. do 43.), nedvojbeno proizlazi da je optuženi B. C. navedene telefonske brojeve dao optuženom F. V., na što konačno ukazuje i njihova telefonska komunikacija neposredno prije uhićenja optuženog F. V. 20. rujna 2018. u kojem razgovoru optuženi B. C. govori optuženom F. V. da izbriše apsolutno sve s aparata.

24. Iz svih prethodno navedenih razloga prvostupanjski sud je, suprotno onom što optuženici navode u žalbama, nakon savjesne i sveobuhvatne ocjene izvedenih dokaza, činjenično stanje pravilno i potpuno utvrdio te je ispravno zaključio da se u radnjama optuženog F. V. stječu sva bitna obilježja kaznenog djela iz članka 306. stavka 2. KZ/11., a optuženog B. C. kaznenog djela iz članka 306. stavka 2. u svezi članka 38. KZ/11.

U odnosu na žalbe zbog odluke o kazni i troškovima kaznenog postupka

25. Nisu u pravu optuženi F. V. i B. C. kad u žalbama ističu da je pri odmjeravanju kazni prvostupanjski sud podcijenio utvrđene olakotne okolnosti te im je izrekao prestroge kazne, niti državni odvjetnik kad u žalbi ističe da je sud optuženicima precijenio utvrđene olakotne okolnosti a podcijenio značaj otegotnih okolnosti te im je izrekao preblage kazne.

25.1. Prvostupanjski sud je optuženom F. V. za kazneno djelo iz članka 306. stavka 2. KZ/11. izrekao kaznu zatvora u trajanju od tri godine i šest mjeseci, dok je optuženom B. C., za kazneno djelo iz članka 306. stavka 2. u vezi članka 38. KZ/11., izrekao kaznu zatvora u trajanju od dvije godine.

25.2. Pri izboru vrste i mjere kazni sud je optuženom F. V. kao olakotno cijenio činjenicu da je otac troje malodobne djece i da nije zaposlen, dok je optuženom B. C. olakotno cijenio da je otac troje djece, od kojih je jedno dijete malodobno, da je bio sudionik Domovinskog rata i da ranije nije osuđivan. Kao otegotno, optuženom F. V. sud prvog stupnja je cijenio raniju osuđivanost zbog kaznenog djela iz članka 311. stavak 2. KZ/97., činjenicu da je za počinjenje inkriminiranog djela od Z. M. primio značajne novčane iznose i vrlo vrijednu informatičku opremu te izraženu upornost u počinjenju djela i veliku kriminalnu količinu lažne korespondencije koju je izradio, dok je optuženom B. C. kao otegotno cijunjeno to što je pri počinjenju djela iskoristio svoj raniji status policijskog službenika i vozača visokorangiranog državnog dužnosnika kako bi došao do određenih informacija i podataka. Osim toga, obojici optuženika sud je kao otegotno cijenio i to što je protupravnim radnjama i kaznenim djelom za koje su proglašeni krivim, došlo do narušavanja povjerenja svekolike javnosti u državne institucije, a osobito u najviše državne i pravosudne dužnosnike.

25.3. Suprotno tvrdnjama optuženika i državnog odvjetnika prilikom izricanja kazni prvostupanjski sud je pravilno vrednovao i dao primjeren značaj svim utvrđenim olakotnim okolnostima, a to su osobne prilike optuženika i ranija neosuđivanost optuženog B. C., koje su utjecale na vrstu i visinu kazni. Prema tome, nisu u pravu optuženici kad u žalbama tvrde da im sud pri odmjeravanju kazni nije dovoljno cijenio utvrđene olakotne okolnosti, a nije u pravu niti državni odvjetnik kad u žalbi tvrdi da je sud precijenio značaj olakotnih okolnosti.

25.4. Isto tako, pri odmjeravanju kazni prvostupanjski sud je ispravno cijenio i značaj otegotnih okolnosti koje je utvrdio na strani svakog od optuženika te je ispravno kao otegotno cijenio težinu kaznenih djela, raniju osuđivanost optuženog F. V. i pogibeljnost djela.

25.5. Naime, kreirajući na račun najviših državnih i pravosudnih dužnosnika lažne optužbe koje su u medijima javno objavljene, a iz kojih je proizlazilo da su kazneni postupci koji su se vodili protiv I. T. i Z. M. bili politički montirani procesi, ovakva kriminalna aktivnost se ukazuje kao vrlo grubo podmetanje glede načina rada legalnih institucija izvršne i sudbene vlasti koja je bila usmjerena na potkopavanje njihove vjerodostojnosti kako bi se doveo u pitanje način funkcioniranja cijelog sustava. Dakle, s obzirom na moguće implikacije počinjeno djelo je imalo puno širi društveni i politički kontekst od uobičajenog načina počinjenja kaznenog djela iz članka 306. KZ/11., jer je u konkretnom slučaju ovo djelo imalo za cilj diskreditaciju najviših političkih i pravosudnih dužnosnika (predsjednik Vlade RH, tadašnja potpredsjednica Vlade RH, bivši i tadašnji Glavni državni odvjetnici RH) kojima se u lažnim korespondencijama imputiralo da su zlouporabili svoje funkcije i zakonske ovlasti kako bi se „nevine osobe“ uhitile i procesuirale ili bile neutemeljeno osuđene.

25.6. Zbog svega naprijed iznesenog, suprotno onom što su u žalbama naveli USKOK i optuženici, kazne zatvora koje je prvostupanjski sud izrekao optuženima F. V. i B. C. su primjerene težini djela, njihovim ličnostima i svim okolnostima. Stoga će te kazne, i po ocijeni ovog drugostupanjskog suda, ostvariti sve one svrha specijalne i generalne prevencije koje su predviđene u članku 41. KZ/11., a koje svrhe se sastoje u tome da se izrečenim kaznama izrazi adekvatna društvena osuda zbog

počinjenog kaznenog djela, da te kazne jačaju povjerenje građana u pravni poredak te utječu na počinitelje i sve druge da ne čine kaznena djela.

26. Nije u pravu državni odvjetnik kad u žalbi zbog troškova kaznenog postupka navodi da prvostupanjski sud optuženicima nije pravilno utvrdio visinu paušalnih troškova u iznosu od 3.000,00 kuna za svakog od njih, već ih je trebao obvezati na plaćanje većeg iznosa tih troškova. Državni odvjetnik to obrazlaže time da su nezakonitim postupanjima optuženici „doveli do angažiranja značajnih resursa, prvenstveno policije, ali i državnog odvjetništva i suda kroz dulje vremensko razdoblje“, pa su troškovi policijskih službenika iznosili najmanje 146.800,00 kuna, a troškovi USKOK-a su iznosili 31.692,50 kuna.

26.1. Prethodno izneseni prigovori državnog odvjetnika u odnosu na visinu paušalnih troškova koje je prvostupanjski sud optuženicima odredio da plate, za ovaj drugostupanjski sud nije prihvatljiv. Naime, osnovna zadaća policije i državnog odvjetništva je da se pronađe počinitelj kaznenog djela, u kojem cilju ova državna tijela poduzimaju određene zakonom propisane radnje i mjere, a novčana sredstva koja policija i državno odvjetništvo u svom radu na svakom pojedinom kaznenom predmetu potroše u prethodnom postupku, osigurana su u državnom proračunu Republike Hrvatske. Budući da paušalna svota obuhvaća sve one troškove koje, za razliku od drugih troškova kaznenog postupka iz članka 145. stavka 2. točke 1., 2., 3., 4., 5. 7. i 8. ZKP/08., nije moguće kvantificirati u novcu, to se određivanje visine paušalne svote ne može činiti zavisnim o visini novčanih sredstava koja su u radu na predmetu potrošeni od strane policije i državnog odvjetnika.

26.2. Stoga je prvostupanjski sud, i po mišljenju ovog drugostupanjskog suda, pravilno postupio kad je optuženike, s obzirom na složenost i trajanje kaznenog postupka kao i njihove materijalne prilike, obvezao ih da plate paušalne svote, svaki u iznosu od 3.000,00 kuna, pa je žalba državnog odvjetnika u tom dijelu neosnovana.

27. Zbog svih naprijed iznesenih razloga, a kako pri ispitivanju pobijane presude nije utvrđeno postojanje povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 476. stavka 1. točke 1. ZKP/08., na koje povrede ovaj drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, na temelju članka 482. ZKP/08. odlučeno je kao u izreci

U Zagrebu 28. rujna 2021.

Predsjednica vijeća:

Snježana Hrupek Šabijan